

111-008

ความงามในทวาทศมาส

นางสาวดวงมน ประป่องะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษร ศาสตร์มหาบัณฑิต

แผนกวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2516

008331

115590896

The Beauty of Thawathotsamat (Dvādasamāsa)

Miss Duangmon Paripunna

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1973

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความงามในทวาทศมาส

ชื่อ นางสาวดวงมน ประวีณณะ

แผนกวิชา ภาษาไทย

ปีการศึกษา 2515

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาทวาทศมาสซึ่งเป็นวรรณคดีเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงเรื่องหนึ่งของไทยในเชิงวิเคราะห์และเปรียบเทียบเพื่อค้นหาและนำคุณค่าของวรรณคดีเรื่องนี้มาแสดง การวิจัยอาศัยหลักทฤษฎีวิจารณ์ของ ไอ.เอ. ริชาร์ดส์ข้อหนึ่งที่ว่า การอ่านอย่างพิถีพิถันอย่างมีเหตุผลเท่านั้นที่จะทำให้คุณค่าที่แท้จริงของกวีนิพนธ์ปรากฏออกมา ผู้เขียนได้อาศัยความรู้ในวิชาสาขาต่าง ๆ คือ มานุษยวิทยา ปรัชญา จิตวิทยา และภาษาศาสตร์ประกอบการตีความหมายในวรรณคดีเรื่องนี้ให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์นี้มีแปดบท บทที่หนึ่งเป็นบทนำ บทที่สองกล่าวถึงลักษณะพ้องและลักษณะแตกต่างระหว่างทวาทศมาสกับวรรณคดีประเภทนิราศ บทที่สามกล่าวถึงจินตนาการประเภทแคบตายตัว และประเภทลึกซึ้งกว้างขวางในทวาทศมาส บทที่สี่กล่าวถึงแก่นเรื่องย่อยของวรรณคดีเรื่องนี้ คือความผูกพันที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติซึ่งสืบเนื่องมาจากจิตไร้สำนึกส่วนรวมของมนุษยชาติ บทที่ห้ากล่าวถึงท่วงท่าการแสดงออกซึ่งอาศัยแนวคิดแบบอุมคตินิยมว่ามีลักษณะสวนใหญ่เทียบได้กับอิมเพรสชันนิสม์ เอกสเพรสชันนิสม์ และเซอร์เรียลลิสม์ ของศิลปะตะวันตก บทที่หกกล่าวถึงภาพพจน์ การตีความในรูปสัญลักษณ์ และความเป็นสากลของสัญลักษณ์ในทวาทศมาส บทที่เจ็ดกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำ อารมณ์สะท้อนใจ จินตนาการ และภาพพจน์ในทวาทศมาส ในบทสุดท้าย ผู้เขียนได้สรุปผลการวิจัยว่าการศึกษานี้ในแต่ละบทซึ่งสืบเนื่องและเป็นเหตุเป็นผลกันนั้น อาจทำให้ตีความหมายของทวาทศมาสได้แน่นอนและละเอียดลออ ผู้เขียนหวังว่าการศึกษานี้ในแนวนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานิราศเรื่องอื่น ๆ ด้วย

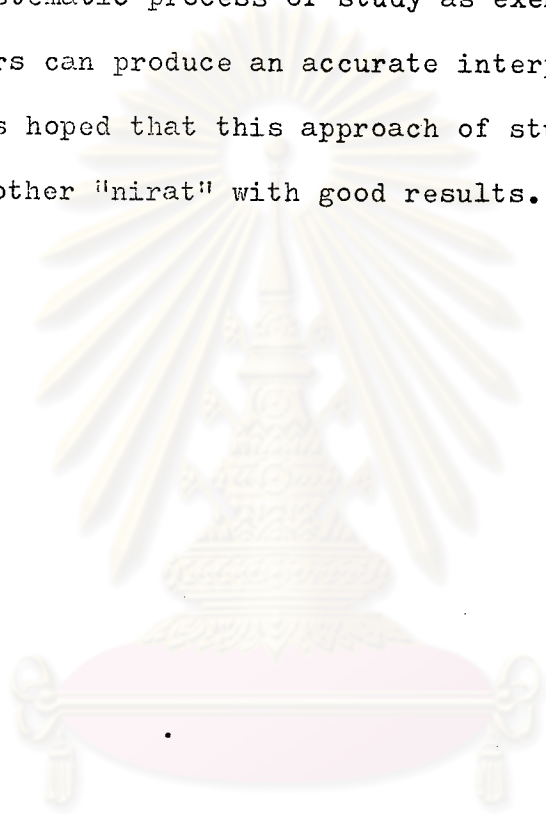
Thesis Title   The Beauty of Thawathotsamat (Dvādaśamāsa)
Name   Miss Duangmon Paripunna   Department Thai
Academic Year   1972

Abstract

This thesis is an attempt at an analytical and comparative study of Thawathotsamat, a well-known classical piece of Thai literature, with a view of finding out and displaying its literary value. The research is based on one of I. A. Richards' principles of literary criticism that only the properly perceptive kind of reading can reveal the true value of a poetic work. In order to make a valid interpretation of Thawathotsamat, the author uses tools provided by various disciplines of knowledge - anthropology, philosophy, psychology and linguistics.

The thesis consists of eight chapters. Chapter one is an introduction to the subject. Chapter two deals with similar and different features between Thawathotsamat and other "nirat" (Thai literary works expressing melancholy caused by separation). Chapter three discusses fancy and imagination in Thawathotsamat while chapter four concentrates on the sub - theme of the poem, the attachment of man to nature which derives from collective unconscious. In chapter five, the author describes certain features of the style of writing influenced by idealism as comparable to impressionism, expressionism and surrealism in western art. Chapter six is concerned with the imagery, the interpretation of the symbolic imagery and the universality

of some particular symbols in Thawathotsamat. The relations between diction, emotion, imagination and imagery are discussed and demonstrated in Chapter seven. The last chapter gives a concluding statement that the systematic process of study as exemplified in the preceding chapters can produce an accurate interpretation of Thawathotsamat. It is hoped that this approach of study might be applied to the study of other "nirat" with good results.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมคาย นิลประภัสสร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย วัฒน์ ที่นี้เป็นอย่างสูง ที่ได้เมตตาแนะนำ ทักท้วง ตรวจสอบ และชี้แจงวิทยานิพนธ์จนสำเร็จจุดดวงควยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ม.ด.จิรายุ นพวงศ์ และอาจารย์ชั้นพิเศษ เบญจวรรณ สุนทรากุล ที่ได้สละเวลาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ จึงขอกราบขอบพระคุณ วัฒน์ ที่นี้ด้วย

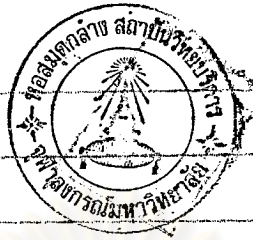
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

หน้า

ง

จ

ช

บทที่ 1	บทนำ	1
บทที่ 2	ลักษณะทั่วไปของทวารศมาต	7
	ทวารศมาตในฐานะนिरास	7
	ลักษณะของทวารศมาตที่ต่างจากนिरासอื่น	19
บทที่ 3	จินตนาการ	20
	จินตนาการลักษณะแคบตายตัวในทวารศมาต	22
	จินตนาการลักษณะลึกลับกว้างขวางในทวารศมาต	32
บทที่ 4	แก่นเรื่องย่อย	58
	ลักษณะของธรรมชาติในทวารศมาต	59
	ทัศนคติของกวีต่อธรรมชาติในทวารศมาต	73
	ความผูกพันของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติในทวารศมาต	84
บทที่ 5	ท่วงท่าการแสดงออก	85
	ลักษณะทั่วไปของอิมเพรสชันนิสม์ เอกสเพรสชันนิสม์ และเซอร์เรียลลิสม์	85
	อิมเพรสชันนิสม์ในทวารศมาต	102
	เอกสเพรสชันนิสม์ในทวารศมาต	105
	เซอร์เรียลลิสม์ในทวารศมาต	107
บทที่ 6	ภาพพจน์และสัญลักษณ์	112

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาพพจน์และการตีความในรูปสัญลักษณ์ในทวาทศมาส	113
ภาพพจน์แสดงอารมณ์กับความเย็น	113
ภาพพจน์แสดงความเคลื่อนไหว	120
ภาพพจน์แสดงสี	130
ความเป็นสากลของสัญลักษณ์ในทวาทศมาส	134
บทที่ 7 การใช้ถ้อยคำ	146
ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย	135
การซ้ำเสียงพยัญชนะต้น	150
เสียงวรรณยุกต์กับความหมาย	176
อิทธิพลของข้อบังคับทางฉันทลักษณ์เรื่องรูปวรรณยุกต์	183
บทที่ 8 สรุปและขอเสนอแนะ	196
บรรณานุกรม	200
ประวัติการศึกษา	210

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย